

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ФІНАНСОВИЙ СТАН ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Єршова Н. Ю., канд. екон. наук, Норцова О. Г., магістр, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

На сьогодні основні методики аналізу фінансових результатів розроблені в наукових публікаціях вчених-економістів: Єфімов О. В., Сайфулін А. Д., Павловська О. В., Цал-Цалко Ю. С., Іванієнко В. В. та інші. Методологічні аспекти проведення аналізу фінансової звітності підприємств досліджуються у роботах М. І. Баканова, С. Ф. Голова, К. В. Ізмайлової, В. В. Ковальова, А. Д. Шеремета, В. М. Шелудько та ін. Вагомий внесок у розробку теоретичних та методичних засад оцінки фінансового стану вітчизняних підприємств зробили вчені-економісти: Л. Д. Білик, Ф. Ф. Бутинець, В. М. Івахненко, Л. А. Лахтіонова, Є. В. Мних, А. М. Поддєрьогін, С. Ф. Покропивний, В. В. Сопко, О. О. Терещенко, С. І. Шкарабан та ін. В результаті проведених досліджень з'ясовано, що вказані роботи зробили значний внесок у планування, аналіз та оцінку фінансових результатів діяльності підприємств.

Фінансові результати безпосередньо впливають на показники рентабельності, які більш повно, ніж прибуток, характеризують кінцеві результати господарювання, адже їх величина показує співвідношення ефекту з наявними або використаними ресурсами. Показники рентабельності є важливими характеристиками факторного середовища формування прибутку підприємств. З цієї причини вони є обов'язковими елементами порівняльного аналізу та оцінки фінансового стану підприємства. При розрахунку рентабельності можуть бути використані різні показники прибутку. Це дозволяє виявити не тільки загальну економічну ефективність роботи підприємств галузі, але й оцінити інші сторони його діяльності.

В таблиці 1 представлено розраховані показники рентабельності ТОВ "Українські альтернативні енергосистеми" за 2015-2017 роки.

Рентабельність сукупного капіталу у 2015-2017 роках постійно зростає: 24,68%, 33,53%, 51,98%, що пояснюється значним темпом приросту фінансового результату до оподаткування. Рентабельність власного капіталу також збільшується, у 2016 році збільшення склало 9,381% до 2015 року, 2017 році збільшення складало 16,162% до 2016 року. Валова рентабельність виробництва зростає у 2016 році на 4,02%, у 2017 році на 18,4% та становить 65,7%.

Таблиця 1 – Аналіз показників рентабельності

Показник	2015р	2016р	2017р	Відхилення абсолютне	
				2016-2015pp	2017-2016pp
Рентабельність сукупного капіталу, %	24,68	33,53	51,98	8,85	18,45
Рентабельність власного капіталу, %	16,162	25,543	41,705	9,381	16,162
Валова рентабельність реалізованої продукції, %	30,2	32,1	39,7	1,9	7,6
Чиста рентабельність реалізованої продукції, %	21,11	19,81	30,11	-1,7	10,3
Валова рентабельність виробництва, %	43,28	47,32	65,71	4,02	18,4
Чиста рентабельність виробництва, %	30,1	29,21	49,37	-0,89	20,16

Чиста рентабельність виробництва також збільшена у 2017 році на 20,16% та становить 49,37%. Рентабельність власного капіталу $R_{вк}$ залежить від зміни рівня рентабельності продажу $R_{пр}$, швидкості обороту сукупного капіталу O_a і коефіцієнта фінансової заможності (K_3). Вивчення подібної залежності має велике значення для оцінки впливу факторів на показники рентабельності.

$$R_{вк} = R_{пр} \times O_a \times K_3 \quad (1)$$

де $R_{пр}$ – чиста рентабельність продажу, O_a – ресурсовіддача, K_3 – коефіцієнт фінансової залежності.

Для проведення факторного аналізу рентабельності підприємства використовується метод абсолютних різниць (табл. 2).

Таблиця 2 – Розрахунок впливу факторів на рентабельність власного капіталу

Показники	Минулий рік	Звітний рік	Відхилення (+,-)			
			загальне	у т.ч. за рахунок		
				$R_{пр}$	O_a	K_3
Чистий прибуток, тис. грн.	200	360	160	–	–	–
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, тис. грн.	1008,7	1200,5	191,8	–	–	–
Сукупний капітал, тис. грн.	906,6	923,4	16,8	–	–	–
Власний капітал, тис. грн.	783	863,2	80,2	–	–	–
Рентабельність власного капіталу (R_{ROE}), %	25,543	41,705	16,162	13,146	6,496	-3,458

Загальна зміна рентабельності власного капіталу склала 13,1% пунктів.

Таким чином, за рахунок зниження коефіцієнта чистої рентабельності продажу показник рентабельності власного капіталу збільшився на 13,146%. Зміна коефіцієнта рентабельності власного капіталу за рахунок зміни

коефіцієнта ресурсівіддача становить +6,496%. Зменшення коефіцієнту фінансової залежності на 0,088 призвело до зменшення коефіцієнту рентабельності власного капіталу на 3,4584%. В таких розрахунках простежується прямо пропорційний зв'язок між коефіцієнтом фінансової залежності підприємства та зміни рентабельності власного капіталу: збільшення ступеня фінансової залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування призводить до рентабельності власного капіталу.